

תולדות חיים

ערך: שמואל כ"ץ רב בתי ספר בירושלים וחוקר תולדות הרבנות הראשית

הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

נולד **בי"ג בסיון תר"ם (1880)** בירושלים. אביו, הרב יוסף רפאל, היה אב בית דין של עדת הספרדים ונשיאה, צאצא של מגורשי ספרד. אמו שרה היתה נכדת הראשון לציון הרב חיים דוד חזן. למד בתלמוד תורה הספרדי "דורש ציון" ובישיבת "תפארת ירושלים". **בתרנ"ד (1884)**, בהיותו בן 14 נתייתם מאביו, ועול פרנסת אמו ואחיו הקטנים הוטל על שכמו, למרות זאת המשיך בלימודיו בשקידה נפלאה, רכש גם השכלה כללית. **בשנים תר"ס-תרס"ד (1900-1904)** שימש כמורה בישיבת "תפארת ירושלים" ובתלמוד תורה "דורש לציון", בתרס"ד נתמנה למנהל מוסדות אלו. **בתרס"ג (1903)** ייסד את ישיבת "מחזיקי התורה" בירושלים, ונמנה בין מייסדי "בית חינוך ליתומים" של העדה הספרדית.

בראשית תרע"ב (1911) החל לשמש בתפקיד חכם באשי (רב ראשי) של יפו והסביבה לצידו של הראי"ה קוק רבה של יפו והמושבות. שם ייסד את התלמוד תורה הספרדי "שערי ציון", פעל לביטול הפירוד בין העדות. יצג בכבוד את היהודים בפני הממשל העות'מני (התורכי), ודרש את זכויותיהם והפסקת אפלייתם לרעה. כאשר התורכים גרשו את יהודי יפו **בתרע"ז (1917)**, הלך איתם לפתח-תקוה, משם עבר לירושלים והמשיך בפעילותו הציבורית, בשל כך גורש לדמשק. **בתרע"ח (1918)** עם כיבוש הארץ ע"י הבריטים, חזר ליפו וחידש בה את החיים הקהילתיים. סייע להתארגנות מוסדות היישוב בארץ. היה בין מייסדי תנועת המזרחי בארץ, והיה נשיאה. **בתרפ"א-תרפ"ג (1921-1923)** שימש כרבה הראשי של סלונקי שביוון, שם פעל לחיזוק הדת, הציונות ועלייה לארץ-ישראל. **בתרפ"ג (1923)** חזר לארץ ושב לתפקידו כרב הראשי של תל-אביב יפו, פעל לשיפור שירותי הדת בעיר, ודאג לרבנות ראשית מאחדות ולשחיטה מאוחדת.

בי' בתמוז תרצ"ט (1939) נתמנה לראשון לציון והרב הראשי לארץ-ישראל לצידו של הרב הראשי האשכנזי, הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג. עבר לירושלים, שם הקים את ישיבת "שערי ציון" להכשרת אברכים ספרדים לשמש כרבנים ודיינים בארץ ובתפוצות.

היה חבר "הועד הזמני ליהודי ארץ-ישראל", חבר אסיפת הנבחרים והועד הלאומי, חבר הועד הפועל הציוני, ציר בקונגרסים הציונים **הי"ד (תרפ"ה)**, **הט"ו (תרפ"ז)**, **הט"ז (תרפ"ט)** ו**הכ"ב (תש"ז)**, וציר לכנס היסוד של הסוכנות היהודית בציריך, נבחר לחבר בה כנציג היישוב **(תרפ"ט)**. **בתרפ"ו (1926)**, **בתרצ"ג (1933)** ו**בתרצ"ז (1937)** היה חבר במשלחת היישוב שהופיעה בפני ועדת המנדטים בזינבה שבשווייץ. **בתרצ"ט (1939)** היה חבר במשלחת היישוב שהשתתפה בוועידת "השולחן העגול" עם

הערבים בלונדון. **בתר"ץ (1930)** הופיע בפני "ועדת הכותל" שחקרה את מאורעות תרפ"ט בכותל המערבי. **בתש"ו (1946)** הופיע בפני הועדה האנגלו-אמריקאית, שהגיעה לארץ למציאת פיתרון בארץ לשארית הפליטה באירופה לאחר השואה. **בתש"ז (1947)** הופיע בפני ועדת האו"ם (אונסקו"פ), שעליה הוטל להביא פתרון סופי לשאלה ארץ-ישראל. כל הופעותיו שאירו רושם רב. בהקמת מדינת ישראל **בתש"ח (1948)**, ראה אתחלתא דגאולה, ופעל שחוקת המדינה תהיה על פי ההלכה. פעל רבות לאחדות העם ומיזוג הגלויות.

התפרסם במידותיו הנעלות, נועם הליכותיו, אצילותו ובאהבת הבריות. היה מנהיג אמיתי, כאשר סיסמת חייו היתה: "האמת והשלם אהבו". נפטר **בערב שבת כ"ד באלול תשי"ג (1953)**, רבבות ליוו אותו למנוחת עולמים בהר המנוחות.

ספריו: מכמני עזיאל, הגיוני עזיאל, השופט והמשפט, שו"ת משפטי עזיאל ועוד, עוסקים בעניינים אקטואליים, בבעיות השעה ופתרון, ובנושאים שעמדו ברומו של העולם היהודי.